

คำชี้แจง

ประกาศกระทรวงแรงงาน

เรื่อง การประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการจัดทำแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ

โดยที่ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงานและการจัดทำแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ ออกตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๔๑ ตอนพิเศษที่ ๓๒๑ ง หน้า ๕๓ วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ดังนั้น เพื่อสร้างความเข้าใจในการรับรู้ให้แก่ลูกจ้าง ลูกจ้าง เจ้าหน้าที่ และผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ และให้ปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน กระทรวงแรงงาน โดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จึงได้จัดทำคำชี้แจงประกาศกระทรวงดังกล่าว

๑. เจตนารมณ์ของกฎหมาย

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกจ้างดำเนินการประเมินอันตราย ศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน และจัดทำผลการประเมินอันตราย แผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการระบุมหาเป็นไปได้อย่างโอกาสที่จะเกิดอันตรายและความรุนแรงของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น เพื่อใช้วางแผนในการจัดการความเสี่ยง รวมถึงกำหนดมาตรการป้องกันหรือจัดการระดับอันตรายให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ปฏิบัติงาน และเป็นประโยชน์แก่ลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ

๒. วันบังคับใช้

ประกาศกระทรวงฉบับนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๘ เป็นต้นไป และใช้บังคับกับลูกจ้างของสถานประกอบกิจการตามบัญชีท้ายประกาศฉบับนี้ (บัญชี ๑ ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป และบัญชี ๒ ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ ๒๐ คนขึ้นไป) (ข้อ ๓)

กรณีที่นายจ้างได้ดำเนินการประเมินอันตราย และได้จัดทำแผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และจัดทำแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการตามกฎหมายอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน และได้รับการรับรองจากผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ถือว่านายจ้างได้ดำเนินการตามประกาศนี้แล้ว โดยให้นายจ้างส่งแบบรายงานผลการประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบ แผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการด้วย (ข้อ ๑๐)

๓. คำนิยามที่เกี่ยวข้อง

“อันตราย” หมายถึง สภาพการทำงานและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีเหตุอันอาจเกิดผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินเสียหาย

“การประเมินอันตราย หรือการประเมินความเสี่ยง” หมายความว่า กระบวนการที่มีการชี้บ่งอันตราย และประเมินระดับอันตราย

“ระดับอันตราย” หมายความว่า ระดับอันตรายที่บ่งบอกว่ายอมรับได้หรือยอมรับไม่ได้

“ระดับอันตรายที่ยอมรับได้” หมายความว่า ระดับอันตรายที่ไม่จำเป็นต้องเพิ่มมาตรการควบคุม หรือเป็นผลจากการที่มีมาตรการที่เหมาะสมในการลดหรือควบคุมอันตรายแล้ว แต่ต้องมีการเฝ้าระวัง และติดตามตรวจสอบมาตรการควบคุมให้คงประสิทธิภาพในการควบคุมระดับอันตรายให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ตลอดเวลา

“แผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ” หมายความว่า แผนการดำเนินงานเพื่อลดและควบคุมระดับอันตราย

“ผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน” หมายความว่า ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔

๔. หลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการประเมินอันตรายหรือการประเมินความเสี่ยง

๔.๑ การประเมินอันตราย

(๑) เมื่อประกาศนี้มีผลใช้บังคับ (วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๘) ให้นายจ้างของสถานประกอบกิจการตามบัญชีท้ายประกาศนี้ (บัญชี ๑ ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป และบัญชี ๒ ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ ๒๐ คนขึ้นไป) ดำเนินการประเมินอันตราย ศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน และจัดทำแผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ (๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๘) หรือนับแต่วันที่มิจำนวนลูกจ้างครบตามข้อ ๓ (กล่าวคือ ให้นับไปอีก ๑๘๐ วันจากวันที่มีลูกจ้างครบตามจำนวนที่กำหนด) แล้วแต่กรณี และให้ทบทวนการดำเนินการทุก ๓ ปี (ข้อ ๕ วรรคหนึ่ง)

(๒) กรณีมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง เครื่องจักร อุปกรณ์ กระบวนการผลิต วิธีการทำงาน สภาพแวดล้อมในการทำงานที่เปลี่ยนแปลง หรือการดำเนินการใด ๆ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากภัยทางธรรมชาติหรือเพื่อการช่วยเหลือ การบรรเทาเหตุ หรือปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลให้สภาวะการทำงานเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ให้นายจ้างดำเนินการประเมินอันตราย ศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน และจัดทำแผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการให้ครอบคลุมทั้งก่อน ระหว่าง และหลังดำเนินการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง โดยให้นายจ้างดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายใน ๓๐ วัน และเก็บผลการดำเนินการดังกล่าวไว้ ณ สถานประกอบกิจการ ซึ่งสามารถจัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ เพื่อให้พนักงานตรวจความปลอดภัยสามารถตรวจสอบได้ (ข้อ ๕ วรรคสอง)

(๓) ในการประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการจัดทำแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างปฏิบัติงานซึ่งมีความรู้ในขั้นตอนการทำงานนั้นของสถานประกอบกิจการ อย่างน้อย ๑ คน มีส่วนร่วมกับผู้ประเมินอันตรายที่มีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน และมีประสบการณ์เกี่ยวกับกระบวนการผลิตและขั้นตอนการทำงาน และขั้นตอนการประเมินอันตราย หรือเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน หรือกรรมการในคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบกิจการ แล้วแต่กรณีมีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าว โดยต้องปฏิบัติตามคำแนะนำและได้รับการรับรองผลจากผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (ข้อ ๕ วรรคสาม)

๔.๒ วิธีการขี้งอันตราย

ให้นายจ้างประเมินอันตรายด้วยวิธีการขี้งอันตรายวิธีการใดวิธีการหนึ่ง หรือหลายวิธีร่วมกันที่เหมาะสม โดยต้องดำเนินการให้ครอบคลุมทุกขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงาน และทุกกิจกรรม โดยเลือกใช้วิธีการดังต่อไปนี้ (ข้อ ๖)

(๑) การวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย (Job Safety Analysis : JSA)

เป็นวิธีที่ใช้ในการขี้งอันตรายในกระบวนการจัดการความเสี่ยง โดยเป็นการค้นหาอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนของงานหรือขั้นตอนของกิจกรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยและสุขอนามัยของผู้ปฏิบัติงาน

(๒) การตรวจสอบตามรายการ (Checklist)

เป็นวิธีที่ใช้ในการขี้งอันตรายโดยการนำแบบตรวจไปใช้ในการตรวจสอบการดำเนินงานในสถานประกอบกิจการเพื่อค้นหาอันตราย แบบตรวจประกอบด้วยหัวข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบว่าได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการออกแบบ มาตรฐานการปฏิบัติงานหรือกฎหมาย เพื่อนำผลจากการตรวจสอบมาทำการขี้งอันตราย

(๓) การวิเคราะห์โดยใช้คำถาม “จะเกิดอะไรขึ้น - ถ้า...” (What – If Analysis)

เป็นกระบวนการในการศึกษา วิเคราะห์ และทบทวนเพื่อขี้งอันตรายในการดำเนินงานต่าง ๆ ในสถานประกอบกิจการโดยใช้คำถาม “จะเกิดอะไรขึ้น....ถ้า....” (What If) และหาคำตอบในคำถามเหล่านั้นเพื่อขี้งอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินงานในสถานประกอบกิจการ

(๔) การศึกษาอันตรายและกระบวนการทำงาน (Hazard and Operability Study : HAZOP)

เป็นเทคนิคการศึกษา วิเคราะห์ และทบทวนเพื่อขี้งอันตรายและค้นหาปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานของสถานประกอบกิจการ โดยการวิเคราะห์หาอันตรายและปัญหาของระบบต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเกิดจากความไม่สมบูรณ์ในการออกแบบที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจ ด้วยการตั้งคำถามที่สมมติสถานการณ์ของการผลิตในภาวะต่าง ๆ โดยใช้ HAZOP Guide Words มาประกอบกับปัจจัยการผลิตที่ได้ออกแบบไว้ หรือความบกพร่องและความผิดปกติในการทำงาน เช่น อัตราการไหล อุณหภูมิ ความดัน เป็นต้น เพื่อนำมาขี้งอันตรายหรือค้นหาปัญหาในกระบวนการผลิตซึ่งอาจทำให้เกิด อุบัติเหตุหรืออุบัติภัยร้ายแรงขึ้นได้

(๕) การวิเคราะห์ความผิดพลาดตามลำดับ (Fault - Tree Analysis (FTA))

เป็นเทคนิคการชี้บ่งอันตรายที่เน้นถึงอุบัติเหตุหรืออุบัติเหตุร้ายแรงที่เกิดขึ้นหรือคาดว่าจะเกิดขึ้น เพื่อนำไปวิเคราะห์หาสาเหตุของการเกิดเหตุ ซึ่งเป็นเทคนิคในการคิดย้อนกลับที่อาศัยหลักการทางตรรกวิทยาในการใช้หลักการเหตุและผล เพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุหรืออุบัติเหตุร้ายแรง โดยเริ่มวิเคราะห์จากอุบัติเหตุหรืออุบัติเหตุร้ายแรงที่เกิดขึ้นหรือคาดว่าจะเกิดขึ้น เพื่อพิจารณาหาเหตุการณ์แรกที่เกิดขึ้นก่อนแล้วนำมาแจกแจงขั้นตอนการเกิดเหตุการณ์แรกว่ามาจากเหตุการณ์ย่อยอะไรได้บ้าง และเหตุการณ์ย่อยเหล่านั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร การสิ้นสุดการวิเคราะห์เมื่อพบว่าสาเหตุของการเกิดเหตุการณ์ย่อยเป็นผลเนื่องจากความบกพร่องของเครื่องจักรอุปกรณ์หรือความผิดพลาดจากการปฏิบัติงาน

(๖) การวิเคราะห์อุบัติการณ์ตามลำดับ (Event - Tree Analysis : ETA)

เป็นเทคนิคการชี้บ่งอันตรายเพื่อวิเคราะห์และประเมินหาผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อเนื่องเมื่อเกิดเหตุการณ์แรกขึ้น ซึ่งเป็นการคิดเพื่อคาดการณ์ล่วงหน้าเพื่อวิเคราะห์หาผลสืบเนื่องที่จะเกิดขึ้นเมื่อเครื่องจักรอุปกรณ์เสียหายหรือคนทำงานผิดพลาดเพื่อให้ทราบสาเหตุว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร และมีโอกาสที่จะเกิดมากน้อยเพียงใด รวมทั้งเป็นการตรวจสอบว่าระบบความปลอดภัยที่มีอยู่มีปัญหาหรือไม่อย่างไร

(๗) การวิเคราะห์ผลจากความล้มเหลวของอุปกรณ์ (Failure Modes and Effects Analysis : FMEA)

เป็นเทคนิคการชี้บ่งอันตรายที่ใช้การวิเคราะห์ในรูปแบบความล้มเหลวและผลที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นการตรวจสอบชิ้นส่วนเครื่องจักรอุปกรณ์ในแต่ละส่วนของระบบแล้วนำมาวิเคราะห์หาผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อเกิดความล้มเหลวของเครื่องจักรอุปกรณ์

(๘) วิธีการชี้บ่งเพื่อประเมินอันตรายต่อสุขภาพ เช่น การประเมินความเสี่ยงด้านสารเคมีต่อสุขภาพผู้ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม การประเมินปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวกับท่าทางการทำงาน Risk Assessment Matrix, Rapid Entire Body Assessment (REBA), Rapid Upper Limb Assessment (RULA) หรือวิธีการอื่นตามความเหมาะสม

(๙) วิธีการอื่น ได้แก่ วิธีการอื่นใดที่เป็นไปตามมาตรฐานสากล หรือวิธีการอื่นที่หน่วยงานราชการยอมรับ หรือวิธีการอื่นใดที่อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายให้ความเห็นชอบ

๕. การจัดระดับอันตราย

๕.๑ ให้นายจ้างนำผลการชี้บ่งอันตราย มาวิเคราะห์โอกาสและความรุนแรงเพื่อจัดระดับอันตรายตามความเหมาะสม โดยอย่างน้อยให้มีรายละเอียดการจัดระดับอันตรายตามท้ายประกาศนี้ หรือด้วยวิธีที่เป็นไปตามมาตรฐานสากล หรือที่หน่วยงานราชการยอมรับ หรือที่อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายให้ความเห็นชอบ (ข้อ ๓)

๕.๒ กรณีที่ผลการวิเคราะห์อยู่ในระดับอันตรายที่ยอมรับไม่ได้ นายจ้างต้องจัดทำแผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และจัดทำแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ ตามแบบ ปอ.๒ เพื่อบริหารจัดการระดับอันตรายจากการทำงานให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยการลดและควบคุมระดับอันตราย (ข้อ ๘)

โดยระดับอันตรายที่ยอมรับไม่ได้ในที่นี้หมายความว่าถึงระดับอันตรายที่นอกเหนือจากระดับที่สามารถยอมรับได้ และจะต้องมีมาตรการปรับปรุงหรือป้องกันเพื่อลดระดับอันตรายให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๕.๓ กรณีที่ผลการวิเคราะห์ อยู่ในระดับอันตรายที่ยอมรับได้ ให้นายจ้างดำเนินการเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบมาตรการควบคุมให้คงประสิทธิภาพในการควบคุมระดับอันตรายให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ตลอดเวลา

๖. การรายงานผลการประเมินอันตราย และแผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบการ

๖.๑ ให้นายจ้างจัดทำรายงานผลการประเมินอันตรายและการศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลต่อลูกจ้างตามแบบ ปอ.๑ หรือจัดทำรายงานให้มีรายละเอียดไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในแบบ ปอ.๑ (ข้อ ๙ วรรคหนึ่ง) โดยการจัดทำข้อมูลและรายละเอียดการประเมินอันตรายและการศึกษาผลกระทบ นายจ้างสามารถจัดทำเป็นเอกสารแนบได้

๖.๒ ให้นายจ้างจัดทำรายงานแผนดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนการควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบการตามแบบ ปอ.๒ หรือจัดทำรายงานให้มีรายละเอียดไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในแบบ ปอ.๒ (ข้อ ๙ วรรคหนึ่ง) โดยการจัดทำข้อมูลและรายละเอียดแผนดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบการ นายจ้างสามารถจัดทำเป็นเอกสารแนบได้

๖.๓ วิธีการส่งรายงานต่ออธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมอบหมาย

(๑) ส่งด้วยวิธีการทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน หรือ

(๒) ส่งเป็นเอกสารด้วยตนเอง หรือทางไปรษณีย์

ให้ส่งรายงานภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการดำเนินการประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน การจัดทำแผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบการ (ข้อ ๙ วรรคหนึ่ง)

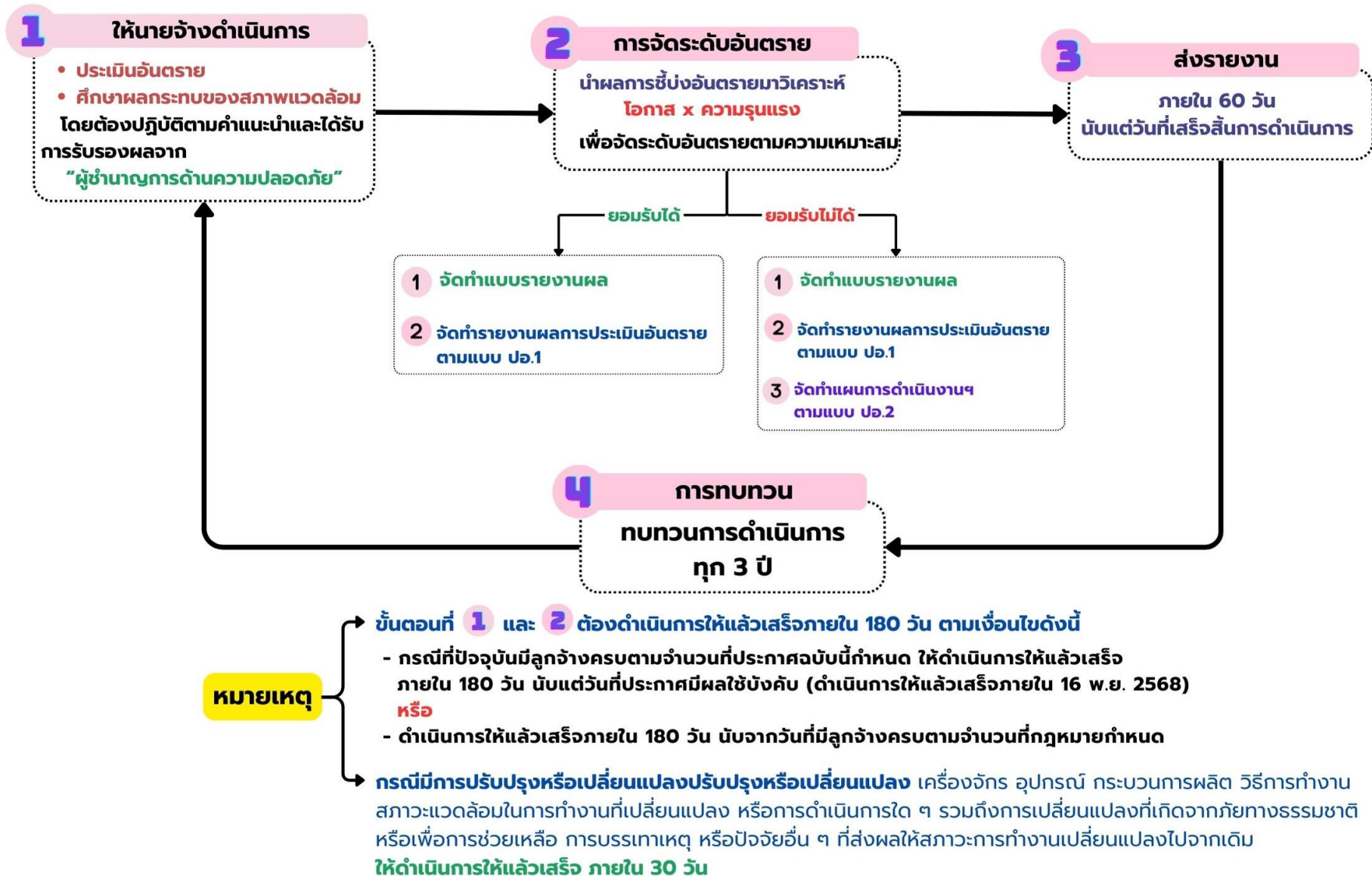
๖.๔ ให้นายจ้างเก็บเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบ แผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบการ ดังกล่าวไว้ ณ สถานประกอบการ ไม่น้อยกว่า ๓ ปี โดยสามารถจัดทำในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ เพื่อให้พนักงานตรวจความปลอดภัยสามารถตรวจสอบได้ (ข้อ ๙ วรรคสอง)

๗. การบังคับใช้กฎหมาย

๗.๑ การตรวจความปลอดภัย กรณีที่พนักงานตรวจความปลอดภัยดำเนินการตรวจสถานประกอบการ ตามระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ว่าด้วยการตรวจสถานประกอบการ ตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ หากพบว่านายจ้างหรือผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ปฏิบัติตามประกาศกระทรวงฉบับนี้ พนักงานตรวจความปลอดภัยมีอำนาจออกคำสั่งให้นายจ้าง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกำหนดเวลา หากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอาจถูกดำเนินคดีอาญาตามระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาและการเปรียบเทียบผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและความปลอดภัยในการทำงานวันแต่จะมีระเบียบฯ กำหนดให้ดำเนินคดีอาญาโดยไม่ต้องออกคำสั่ง

๗.๒ การดำเนินคดีอาญา กรณีที่นายจ้างไม่ปฏิบัติตามประกาศกระทรวงฉบับนี้เป็นเหตุให้ลูกจ้างได้รับอันตรายบาดเจ็บสาหัส หรือถึงแก่ความตาย ให้พนักงานตรวจความปลอดภัยดำเนินคดีอาญานายจ้างโดยไม่ต้องออกคำสั่งให้นายจ้างปฏิบัติตามกฎหมายเสียก่อน ทั้งนี้ ตามระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาและการเปรียบเทียบผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและความปลอดภัยในการทำงาน

๘. สรุปขั้นตอนการประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการจัดทำแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบการ



คำอธิบายประกอบคำชี้แจงตามบัญชีท้าย

ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการจัดทำแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบการ

คำอธิบายประกอบคำชี้แจงตามบัญชีแนบท้ายประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการจัดทำแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบการ ซึ่งสถานประกอบการประเภทที่ระบุในบัญชีท้ายประกาศกระทรวงแรงงาน ตามบัญชี ๑ และบัญชี ๒ พร้อมคำอธิบายประกอบนี้ เป็นคำอธิบายประกอบคำชี้แจงนี้เป็นแนวทางในการพิจารณาในเบื้องต้น กำหนดตามลักษณะความเสี่ยงของการดำเนินกิจการ เช่น การสำรวจ การผลิต การก่อสร้างหรือการบริการ โดยอ้างอิงมาจากคู่มือการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรม (ประเทศไทย) ปี ๒๕๕๒ ของกรมการจัดหางาน ประกอบกฎกระทรวงการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน บุคลากร หน่วยงาน หรือคณะบุคคลเพื่อดำเนินการด้านความปลอดภัยในสถานประกอบการ พ.ศ. ๒๕๖๕ รวมทั้งกฎหมายที่กำกับควบคุมกิจการเฉพาะ เพื่อสร้างความเข้าใจและการรับรู้ให้แก่บุคลากรของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน นายจ้าง ลูกจ้างและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการบังคับใช้หรือปฏิบัติตามกฎหมายไปในทิศทางเดียวกัน

บัญชี ๑ สถานประกอบการ จำนวน ๕ ประเภทกิจการ ดังนี้

สถานประกอบการ	ตัวอย่างคำอธิบาย
๑. อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการทำเหมืองหรือการทำเหมืองใต้ดินตามกฎหมายว่าด้วยแร่	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการทำเหมือง ไม่ว่าจะเป็นพื้นดินที่ทางบกหรือพื้นดินที่ทางน้ำ เพื่อให้ได้มาซึ่งแร่ด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายวิธี หรือการทำเหมืองด้วยวิธีการเจาะเป็นปล่องหรืออุโมงค์ลึกลงไปใต้ผิวดิน เพื่อให้ได้มาซึ่งแร่ใต้ผิวดิน แต่ไม่รวมถึงการขุดหาแร่รายย่อย หรือการร่อนแร่
๒. อุตสาหกรรมเกี่ยวกับกิจการปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการสำรวจ ผลิต เก็บรักษา ขนส่ง ขาย หรือจำหน่าย น้ำมันดิบก๊าซธรรมชาติ ก๊าซธรรมชาติเหลวสารพลอยได้ และสารประกอบไฮโดรคาร์บอนอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ และอยู่ในสภาพอิสระ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะเป็นของแข็งของหนืด ของเหลว หรือก๊าซ รวมถึงบรรดาไฮโดรคาร์บอนหนักที่อาจนำขึ้นมาจากแหล่งโดยตรง โดยใช้ความร้อนหรือ กรรมวิธีทางเคมี แต่ไม่รวมถึง ถ่านหิน หินน้ำมัน หรือหินอื่นที่สามารถนำมากลั่นเพื่อแยกเอาน้ำมันด้วยการใช้ความร้อนหรือกรรมวิธีทางเคมี
๓. อุตสาหกรรมเกี่ยวกับปิโตรเคมี	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการนำสารประกอบไฮโดรคาร์บอนที่ได้จากปิโตรเลียม หรือก๊าซธรรมชาติเข้าสู่กระบวนการผลิตที่ได้ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีขั้นต้น เช่น เอทิลีนโพรพิลีน หรือเบนซิน เป็นต้น ซึ่งวัตถุดิบก่อนจะถูกแปรรูปไปเป็นพลาสติกเส้นใยสังเคราะห์ ยางสังเคราะห์ โดยนำมาพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ ต่อไป
๔. อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตเชื้อเพลิงที่เป็นของเหลวหรือผลิตภัณฑ์อื่น ๆ จากน้ำมันดิบ

สถานประกอบการ	ตัวอย่างคำอธิบาย
๕. อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการแยกก๊าซธรรมชาติ	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการแยกก๊าซธรรมชาติ ก๊าซธรรมชาติเหลว สารพลอยได้ หรือสารประกอบไฮโดรคาร์บอน ซึ่งปะปนกันหลายชนิดตามธรรมชาติ แยกออกมาเป็นก๊าซชนิดต่าง ๆ

บัญชี ๒ สถานประกอบการ จำนวน ๔๙ ประเภทกิจการ ดังนี้

สถานประกอบการ	ตัวอย่างคำอธิบาย
๑. อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตสิ่งพิมพ์ประเภทต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ หนังสือนิตยสาร เอกสารทางธุรกิจ หรือบัตรอวยพร เป็นต้น
๒. อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์อาหาร	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตผลิตภัณฑ์จากการเกษตร การป่าไม้ หรือการประมงเพื่อเป็นอาหารของมนุษย์หรือสัตว์
๓. อุตสาหกรรมเครื่องดื่ม	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตเครื่องดื่มประเภทต่าง ๆ ทั้งที่มีแอลกอฮอล์ หรือไม่มีแอลกอฮอล์ เช่น เบียร์ ไวน์ กาแฟ ชา นม น้ำผัก หรือน้ำผลไม้ เป็นต้น รวมถึงการผลิตน้ำเพื่อการบริโภคอุปโภค
๔. อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากยาสูบ	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตผลิตภัณฑ์จากใบยาสูบ และผลิตภัณฑ์ที่แทนใบยาสูบ เช่น ยาสูบ ยาเส้น ซิการ์ ยาเส้นสำหรับกลั่น หรือยานัตถ์ เป็นต้น รวมถึงการบ่มและอบใบยาสูบ
๕. อุตสาหกรรมสิ่งทอ	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการเตรียม การปั่นเส้นใยสิ่งทอ การทอ การฟอกย้อม การผลิตเส้นใยสังเคราะห์การผลิตวัสดุสำเร็จรูปสิ่งทอ เช่น ผ้าห่ม ผ้าปู ผ้าขนหนู หรือผ้าผืน เป็นต้น
๖. อุตสาหกรรมเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการตัดเย็บเสื้อผ้าทุกประเภทโดยใช้วัสดุทุกชนิด รวมถึงการผลิตอุปกรณ์แต่งกาย
๗. อุตสาหกรรมเครื่องหนัง	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการตกแต่งการย้อมสีหนัง การฟอก หรือตกแต่งแผ่นหนัง ให้เป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ รวมถึงการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ทำจากหนังเทียมด้วย
๘. อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากไม้	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตผลิตภัณฑ์จากไม้ รวมถึงการผลิตหรือประกอบที่มีส่วนประกอบของไม้ เช่น ไม้อัด แผ่นไม้บาง (veneer) ภาชนะบรรจุที่ทำจากไม้ ไม้พื้น เสาไม้ ดินสอ ดินสอสี อุปกรณ์เครื่องเขียน เครื่องใช้ เป็นต้น
๙. อุตสาหกรรมกระดาษหรือผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปจากกระดาษ	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตกระดาษ เยื่อกระดาษ หรือผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปจากกระดาษ เช่น วอลเปเปอร์ หรือกระดาษห่อของขวัญ เป็นต้น
๑๐. อุตสาหกรรมการผลิตสารเคมีหรือเคมีภัณฑ์	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตสารเคมี เคมีภัณฑ์ เช่น ปุ๋ยเคมี สี ย้อมผ้า เม็ดพลาสติก สี หมึกพิมพ์ เครื่องหอม เครื่องสำอาง สบู่ ผงซักฟอก ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด หรือยาปราบศัตรูพืช เป็นต้น
๑๑. อุตสาหกรรมเภสัชภัณฑ์เวชภัณฑ์ทางการแพทย์	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตเภสัชภัณฑ์ เช่น ยารักษาโรค วิตามิน เซรั่ม วัคซีน หรือยาแผนโบราณ เป็นต้น รวมถึงการผลิตเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ เช่น สำลี ผ้าก๊อช ผ้าพันแผล ไหมเย็บแผล หรือชุดทดสอบทางการแพทย์ เป็นต้น

สถานประกอบกิจการ	ตัวอย่างคำอธิบาย
๑๒. อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตผลิตภัณฑ์ยางทุกชนิด เช่น ล้อยาง สายพาน ที่นอนยาง หรือลูกโป่ง เป็นต้น
๑๓. อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติก	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกทุกชนิด รวมถึงการผลิตหรือประกอบที่มีส่วนประกอบของพลาสติก เช่น ดินสอ อุปกรณ์เครื่องเขียน เครื่องใช้ เป็นต้น
๑๔. อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ที่ทำจากแร่โลหะ	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ทำจากแร่โลหะต่าง ๆ เช่น การผลิตแก้ว ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากแก้ว ผลิตภัณฑ์เซรามิก ผลิตภัณฑ์จากดินเผา กระเบื้อง หรือปูนซีเมนต์ เป็นต้น
๑๕. อุตสาหกรรมโลหะหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะ	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการถลุงโลหะ การทำโลหะให้บริสุทธิ์จากสินแร่โลหะ หรือจากเศษโลหะรวมถึงการผลิตโดยทำเป็นแผ่น ท่อน เส้น หรือลวด รวมถึงการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะ เช่น ชิ้นส่วน ภาชนะบรรจุ หรือโครงสร้างต่าง ๆ จากโลหะ รวมทั้งงานชุบโลหะ เป็นต้น
๑๖. อุตสาหกรรมอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น เซมิคอนดักเตอร์ แผงวงจร หรืออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เป็นต้น
๑๗. อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าหรืออุปกรณ์ไฟฟ้า	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า หรืออุปกรณ์ไฟฟ้าทุกชนิด เช่น คอมพิวเตอร์ โทรทัศน์ มอเตอร์ไฟฟ้า หลอดไฟฟ้า หรือสายไฟฟ้า เป็นต้น
๑๘. อุตสาหกรรมเครื่องจักรหรือเครื่องมือกล	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตเครื่องจักร หรือเครื่องมือกล รวมทั้งส่วนประกอบของเครื่องจักรเครื่องมือกล เช่น เครื่องปั๊มโลหะ เครื่องยนต์ ส่วนไฟฟ้า หรือเลื่อยวงเดือน เป็นต้น
๑๙. อุตสาหกรรมยานพาหนะ ชิ้นส่วนยานพาหนะหรืออุปกรณ์เสริมสำหรับยานพาหนะ	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตยานพาหนะ ชิ้นส่วนยานพาหนะ หรืออุปกรณ์เสริมสำหรับยานพาหนะ
๒๐. อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตเฟอร์นิเจอร์ทุกประเภท ที่ทำจากวัสดุทุกชนิด
๒๑. อุตสาหกรรมเครื่องประดับ	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตเครื่องประดับทุกประเภทที่ทำจากวัสดุทุกชนิดรวมถึงเหรียญตราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์
๒๒. อุตสาหกรรมเครื่องดนตรี	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตเครื่องดนตรีทุกประเภท รวมถึงการผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์ประกอบเครื่องดนตรี
๒๓. อุตสาหกรรมอุปกรณ์กีฬา ออกกำลังกาย	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตอุปกรณ์กีฬากำลังกายทุกชนิด เช่น ลูกฟุตบอล ไม้เทนนิส ไม้เบดมินตัน ไม้กอล์ฟ หรือกระดานโต้คลื่น เป็นต้น
๒๔. อุตสาหกรรมของเล่น	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตของเล่นทุกชนิด
๒๕. อุตสาหกรรมเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในทางการแพทย์
๒๖. อุตสาหกรรมการผลิตการจัดส่ง หรือการจ่ายไฟฟ้า	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตไฟฟ้า การจัดส่ง หรือการจ่ายไฟฟ้าจากแหล่งผลิตไปยังศูนย์จ่าย และส่งไปยังผู้ใช้ปลายทาง โดยดำเนินการเกี่ยวกับ การผลิตการจ่าย และการจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าเป็นหลัก

สถานประกอบกิจการ	ตัวอย่างคำอธิบาย
๒๗. อุตสาหกรรมการผลิต หรือการบรรจุก๊าซ	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิต หรือการบรรจุก๊าซ เช่น ก๊าซออกซิเจน ก๊าซไนโตรเจน ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ หรือก๊าซฮีเลียม เป็นต้น
๒๘. อุตสาหกรรมการผลิต ถ่านโค้ก	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตถ่านโค้ก และผลิตผลิตภัณฑ์จากการกลั่นปิโตรเลียม - การผลิตผลิตภัณฑ์ถ่านโค้ก เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการผลิตถ่านโค้ก และกึ่งถ่านโค้ก การอัดก้อนถ่านโค้ก - การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นปิโตรเลียม การผลิตเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องยนต์ เช่น น้ำมันเบนซิน น้ำมันก๊าด การผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน หรือจาระบี รวมทั้งจากน้ำมันใช้แล้ว การผลิตผลิตภัณฑ์สำหรับอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและเพื่อผลิตยางมะตอยราดถนน รวมทั้งการผสมเชื้อเพลิงชีวภาพ การผลิตถ่านหินคุณภาพสูงและถ่านลิกไนต์อัดแท่ง
๒๙. อุตสาหกรรมการผลิต การเก็บ หรือการจำหน่ายไอน้ำ	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิต การเก็บ หรือการจำหน่ายไอน้ำ สำหรับทำความร้อนพลังงาน หรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ
๓๐. อุตสาหกรรมการเลี้ยงสัตว์ หรือการเพาะปลูก	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์หรือการเพาะปลูก ในฟาร์มอุตสาหกรรม เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ออกมาใช้เป็นผลิตภัณฑ์ประเภทต่าง ๆ
๓๑. สถานีบริการตามกฎหมายว่าด้วยการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง	กิจการเกี่ยวกับสถานที่สำหรับจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง ก๊าซธรรมชาติ หรือก๊าซปิโตรเลียมเหลวให้แก่ประชาชนโดยวิธีเติมหรือใส่ลงในที่บรรจุ น้ำมันเชื้อเพลิงของยานพาหนะโดยใช้มาตรวัดน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยมาตราชั่งตวงวัด ที่ติดตั้งไว้เป็นประจำ
๓๒. คลังน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุม น้ำมันเชื้อเพลิง	กิจการเกี่ยวกับสถานที่ที่ใช้ในการเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง ก๊าซธรรมชาติ หรือก๊าซปิโตรเลียมเหลวรวมถึงบริเวณที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตให้เป็นเขตคลังดังกล่าว
๓๓. การให้บริการบำบัดน้ำเสีย หรือกำจัดของเสียตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ	กิจการเกี่ยวกับการให้บริการบำบัดน้ำเสีย หรือกำจัดของเสีย การกำจัด หรือทำลาย สิ่งปนเปื้อนในน้ำเสียให้หมดไป หรือเหลือน้อยที่สุดให้ได้ มาตรฐานที่กำหนดและไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม
๓๔. อุตสาหกรรมการนำวัสดุที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการนำวัสดุที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ โดยการนำวัสดุเหลือใช้มาคัดแยก ก่อนนำไปผ่านกระบวนการ เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่
๓๕. อุตสาหกรรมการแต่งแร่ การขุดแร่รายย่อย หรือการร่อนแร่	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการแต่งแร่ การขุดแร่รายย่อย หรือการร่อนแร่ ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ เพื่อทำให้แร่หรือวัสดุที่มีสิ่งเจือปนสะอาด หรือเพื่อให้แร่หรือวัสดุที่ปนกันอยู่ตั้งแต่ ๒ ชนิดขึ้นไปแยกออกจากกัน รวมถึงการบดแร่คัดขนาด หรือการนำแร่ไปผ่านกระบวนการแล้วได้สารชนิดใหม่ รวมทั้งการขุดแร่รายย่อย หรือการร่อนแร่ ทั้งทางบกหรือทางน้ำ เพื่อให้ได้มาซึ่งแร่ โดยใช้แรงงานคนหรือใช้เครื่องจักรรวมกันไม่เกิน ๓๕ แรงม้า

สถานประกอบกิจการ	ตัวอย่างคำอธิบาย
๓๖. การก่อสร้าง การดัดแปลง การซ่อมแซม หรือการรื้อถอน อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร	กิจการเกี่ยวกับการก่อสร้าง การดัดแปลง การซ่อมแซม หรือการรื้อถอน อาคาร และโครงสร้างอื่น ๆ ประกอบด้วย (๑) การเตรียมสถานที่ก่อสร้าง เช่น การเตรียมพื้นที่ก่อสร้าง หรือการรื้อถอนอาคาร เป็นต้น (๒) การก่อสร้าง ซึ่งมี ๔ ลักษณะงาน คือ งานฐานราก งานโครงสร้าง งานระบบวิศวกรรมประกอบอาคาร งานสถาปัตยกรรม รวมถึงกิจการเกี่ยวกับการติดตั้ง ซ่อมแซม รื้อถอน ประตู หน้าต่าง หรือ ส่วนประกอบของอาคาร ระบบไฟฟ้า ประปา รวมทั้งระบบสาธารณูปโภค เป็นต้น
๓๗. อุตสาหกรรมการขนส่ง	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการขนส่งผู้โดยสารหรือสินค้า โดยเป็นการขนส่งทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศ รวมทั้งกิจการเกี่ยวกับสถานที่พักหรือรวบรวมสินค้า เพื่อรอการกระจายหรือรอการจัดส่งสินค้า
๓๘. การบริการการเดินอากาศ ตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ	กิจการเกี่ยวกับการบริการการจัดการจราจรทางอากาศ บริการระบบสื่อสาร ระบบช่วยการเดินอากาศ และระบบติดตามอากาศยาน บริการอุตุนิยมวิทยาการบินบริการข่าวสารการบิน บริการออกแบบวิธีปฏิบัติการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน และบริการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัย ซึ่งจัดให้มีขึ้นสำหรับการจราจรทางอากาศในทุกช่วงของการปฏิบัติการบิน
๓๙. กิจการคลังสินค้า กิจการไซโล หรือกิจการห้องเย็นตามกฎหมายว่าด้วยคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น	กิจการเกี่ยวกับการเก็บรักษาสินค้าในสถานที่สำหรับเก็บรักษาสินค้า โดยมีระบบควบคุมความชื้น หรือระบบควบคุมอุณหภูมิไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ เพื่อป้องกันและรักษาคุณภาพของสินค้า
๔๐. กิจการโทรคมนาคมตามกฎหมายว่าด้วยองค์การจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม	กิจการเกี่ยวกับการให้บริการการส่ง การแพร่ หรือการรับเครื่องหมาย สัญญาณ ตัวหนังสือ ตัวเลข ภาพ เสียง รหัส หรือสิ่งอื่นใด ซึ่งสามารถให้เข้าใจความหมายได้โดยระบบคลื่นความถี่ ระบบสาย ระบบแสง ระบบแม่เหล็กไฟฟ้า หรือระบบอื่น ระบบใดระบบหนึ่ง หรือหลายระบบรวมกัน และรวมถึงกิจการซึ่งให้บริการดาวเทียมสื่อสาร หรือกิจการอื่นที่ กสทช. กำหนดให้เป็นกิจการโทรคมนาคม แต่ไม่รวมถึงกิจการที่เป็นกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการวิทยุคมนาคม
๔๑. การติดตั้ง การซ่อม หรือการซ่อมบำรุงเครื่องจักร	กิจการเกี่ยวกับการติดตั้ง การซ่อม การซ่อมบำรุงเครื่องจักร ที่ต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดูแล บำรุงรักษาเครื่องจักร และอุปกรณ์ต่างๆ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน รวมถึงกิจการในการติดตั้ง การซ่อม การซ่อมบำรุง เกี่ยวกับระบบไฟฟ้า หรือกิจการอื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกัน เช่น การติดตั้ง การซ่อม การซ่อมบำรุงตู้หม้อแปลงไฟฟ้า หรือตู้ควบคุมระบบไฟฟ้า เป็นต้น
๔๒. โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม	กิจการเกี่ยวกับสถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจ เพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน

สถานประกอบกิจการ	ตัวอย่างคำอธิบาย
๔๓. กิจการนิติบุคคลอาคารชุด ตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด	กิจการเกี่ยวกับการบริหารอาคารชุดของผู้ประกอบกิจการที่เข้าไปดำเนินการ ภายใต้นิติบุคคลที่ดำเนินการบริหารอาคารชุดที่บุคคลสามารถแยกการถือ กรรมสิทธิ์ออกได้เป็นส่วน ๆ โดยแต่ละส่วนประกอบด้วยกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน ส่วนบุคคลและกรรมสิทธิ์ร่วมในทรัพย์สินส่วนกลาง
๔๔. ห้างสรรพสินค้า ธุรกิจค้าปลีก หรือธุรกิจค้าส่ง	กิจการเกี่ยวกับการขายปลีกขนาดใหญ่ ซึ่งมีสินค้าหลากหลายประเภท แยกตามแผนก โดยไม่มีการขายผ่านตัวแทนจำหน่าย (ห้างเป็นผู้นำสินค้า มาขายเอง) เช่น ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล ห้างสรรพสินค้าเดอะมอลล์ แม็คโคร โลตัส บิ๊กซี ดุโฮล์ม ไทวัสดุ โกบอลเฮ้าส์ เป็นต้น
๔๕. ศูนย์การจัดประชุมและ การแสดงสินค้า	กิจการเกี่ยวกับการดำเนินงานธุรกิจการจัดประชุม จัดนิทรรศการงานแสดง สินค้า หรือกิจกรรมอื่นๆ
๔๖. โรงพยาบาล	กิจการเกี่ยวกับการให้บริการด้านสุขภาพให้กับคนหรือสัตว์ โดยมุ่งเน้น การส่งเสริม ป้องกัน รักษา และฟื้นฟูภาวะความเจ็บป่วย หรือโรคต่าง ๆ ทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ ที่มีการรับผู้ป่วยไว้ค้างคืน
๔๗. การทดสอบและวิเคราะห์ การปฏิบัติการทางกายภาพ เคมี ชีวภาพ หรือวิศวกรรม	กิจการเกี่ยวกับการทดสอบคุณสมบัติทางกายภาพ คุณสมบัติทางกล คุณสมบัติทางเคมี คุณสมบัติทางชีวเคมี จุลชีววิทยา หรือทางวิศวกรรม
๔๘. การขายและการบำรุงรักษา ยานยนต์หรือการซ่อมยานยนต์	กิจการเกี่ยวกับผู้แทนจำหน่ายยานยนต์และมีการบำรุงรักษาหรือการซ่อมบำรุง รวมถึงอู่ซ่อมบำรุงยานยนต์
๔๙. สวนสัตว์หรือสวนสนุก	กิจการเกี่ยวกับการดำเนินงานสวนสัตว์ สวนสนุก รวมถึงการบำรุงรักษา และการให้บริการเข้าชมสถานที่ดังกล่าว

เอกสารแนบท้ายประกาศกระทรวงแรงงาน

ตามข้อ ๗ แห่งประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการจัดทำแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ

คะแนนความเป็นอันตรายและระดับอันตราย โดยใช้วิธีการพิจารณาดังนี้

ตารางที่ ๑ การวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดอันตราย

ระดับ	การวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดอันตราย
น้อย (๑)	ความถี่และระยะเวลาที่สัมผัสสิ่งที่เป็นอันตรายน้อย ซึ่งเกิดยาก ไม่คาดว่าจะเกิดขึ้น ไม่น่าจะเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ปกติ หากมีการสัมผัสแล้วก่อให้เกิดความเสียหาย เฉพาะอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร วิธีปฏิบัติงานที่ปลอดภัยเป็นลายลักษณ์อักษร และมีการควบคุมการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง
ปานกลาง (๒)	ความถี่และระยะเวลาที่สัมผัสสิ่งที่เป็นอันตราย ซึ่งเกิดเป็นครั้งคราว เป็นไปได้ หรือมีโอกาสที่จะเกิดขึ้น หรือเกิดบ่อย เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วไป หากมีการสัมผัสแล้วก่อให้เกิดอันตรายแบบเรื้อรัง มีวิธีปฏิบัติงานที่ปลอดภัยที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร และไม่เหมาะสมกับความถี่ มีการควบคุมการปฏิบัติงานที่ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง
มาก (๓)	ความถี่และระยะเวลาที่สัมผัสสิ่งที่เป็นอันตรายมาก ซึ่งเกิดขึ้นได้ง่าย เกือบจะเกิดขึ้นแน่นอน เคยเกิดเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องหรือซ้ำ ๆ หากมีการสัมผัสแล้วก่อให้เกิดอันตรายแบบเฉียบพลัน ไม่มีวิธีปฏิบัติงานที่ปลอดภัย ไม่มีการควบคุมการปฏิบัติงาน

ตารางที่ ๒ การวิเคราะห์ความรุนแรงของอันตราย

ระดับ	การวิเคราะห์ความรุนแรงของอันตราย
น้อย (๑)	สถานประกอบกิจการหรือพื้นที่การปฏิบัติงานไม่หยุดการดำเนินการ ลูกจ้างได้รับอันตราย บาดเจ็บ หรือเจ็บป่วยจากการทำงานเล็กน้อย สามารถปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้ หรืออุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร หรือทรัพย์สินมีมูลค่าความเสียหายเล็กน้อย
ปานกลาง (๒)	สถานประกอบกิจการหรือพื้นที่การปฏิบัติงานหยุดการดำเนินการ ลูกจ้างได้รับอันตราย บาดเจ็บ หรือเจ็บป่วยจากการทำงานที่ต้องได้รับการรักษาทางการแพทย์ หรืออุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร หรือทรัพย์สินมีมูลค่าความเสียหายไม่มาก
มาก (๓)	สถานประกอบกิจการหรือพื้นที่การปฏิบัติงานหยุดการดำเนินการ ลูกจ้างได้รับอันตราย บาดเจ็บ หรือเจ็บป่วยจากการทำงานที่รุนแรงที่ต้องได้รับการรักษาทางการแพทย์ สูญเสียอวัยวะ ทุพพลภาพ เสียชีวิต หรือเกิดอุบัติเหตุ หรืออุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร หรือทรัพย์สินมีมูลค่าความเสียหายเป็นจำนวนมาก

ตารางที่ ๓ คะแนนความเป็นอันตราย

ความรุนแรง โอกาส	มาก (๓)	ปานกลาง (๒)	น้อย (๑)
มาก (๓)	๙ ระดับสูงมาก	๖ ระดับสูง	๓ ระดับปานกลาง
ปานกลาง (๒)	๖ ระดับสูง	๔ ระดับปานกลาง	๒ ระดับต่ำ
น้อย (๑)	๓ ระดับปานกลาง	๒ ระดับต่ำ	๑ ระดับต่ำมาก

ตารางที่ ๔ การจัดระดับอันตราย

ระดับอันตราย	ผลคะแนน ความเป็นอันตราย	ความหมาย
(๑) ระดับต่ำมาก	๑	ความเป็นอันตรายเล็กน้อย ไม่ต้องจัดทำแผนควบคุม
(๒) ระดับต่ำ	๒	ความเป็นอันตรายที่ยอมรับได้ ต้องมีการเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบมาตรการควบคุม
(๓) ระดับปานกลาง	๓ หรือ ๔	ความเป็นอันตรายปานกลาง ต้องมีการ ทบทวนมาตรการควบคุม พร้อมจัดทำแผนดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ (แผนลดและควบคุม)
(๔) ระดับสูง	๖	ความเป็นอันตรายระดับสูง ต้องมีการดำเนินงานเพื่อลดระดับอันตราย พร้อมจัดทำแผนดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ (แผนลดและควบคุม)
(๕) ระดับสูงมาก	๙	ความเป็นอันตรายที่ยอมรับไม่ได้ ต้องหยุดดำเนินการและปรับปรุงแก้ไขทันที เพื่อลดระดับอันตราย พร้อมจัดทำแผนดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ (แผนลดและควบคุม)

**แบบรายงานผลการประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน
ที่มีผลต่อลูกจ้าง แผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
และแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ**

ตามข้อ ๙ แห่งประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อม
ในการทำงาน และการจัดทำแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ

๑. ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....นายจ้าง

๒. ชื่อสถานประกอบกิจการ.....

เลขทะเบียนนิติบุคคล.....

ประเภทกิจการ.....จำนวนลูกจ้าง.....คน

๓. ตั้งอยู่เลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....โทรศัพท์มือถือ.....

๔. การรับรองโดยผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม
ในการทำงานที่ได้รับใบอนุญาตจากกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ชื่อ - นามสกุล ผู้ชำนาญการฯ	เลขที่ใบอนุญาต	ระยะเวลาที่ได้รับใบอนุญาต ตั้งแต่วันที่.....ปี ถึง วันที่.....ปี
๑)		
๒)		

๕. วิธีการชี้บ่งอันตราย และวิธีการวิเคราะห์โอกาสและความรุนแรงเพื่อประเมินคะแนนความเป็นอันตราย
พร้อมทั้งจัดระดับอันตราย

☐ วิธีการที่ใช้ (โปรดระบุ)

☐ วิธีการอื่นใดที่เป็นไปตามมาตรฐานสากล (โปรดระบุ)

☐ วิธีการอื่นที่หน่วยงานราชการยอมรับ (โปรดระบุ)

☐ วิธีการอื่นใดที่อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายให้ความเห็นชอบ
(โปรดระบุ)

ได้รับความเห็นชอบวิธีการประเมินอันตราย จากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

ตามหนังสือ.....เลขที่.....ลงวันที่.....

โดยได้แนบเอกสารให้ความเห็นชอบมาแล้ว

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย

อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ลงชื่อ.....

(.....)

นายจ้าง

แบบรายงานผลการประเมินอันตรายและการศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลต่อลูกจ้าง

๑. วัน เดือน ปี ที่ดำเนินการประเมินอันตราย.....
๒. ผู้ทำหน้าที่ในการประเมินอันตราย ประกอบด้วย
- ๒.๑ ชื่อ-นามสกุล.....ตำแหน่ง.....
- ๒.๒ ชื่อ-นามสกุล.....ตำแหน่ง.....
๓. วิธีการชี้บ่งอันตราย คือ.....
๔. วิธีการวิเคราะห์โอกาสและความรุนแรงเพื่อประเมินระดับคะแนนความเป็นอันตราย พร้อมทั้งจัดระดับอันตราย คือ.....
๕. ผลการประเมินอันตราย

ลำดับที่	พื้นที่ปฏิบัติงาน (แผนก/ฝ่าย) / จำนวนลูกจ้าง (คน)	ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงาน	สิ่งและลักษณะ อันตราย	ผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้น	มาตรการป้องกัน และควบคุม อันตราย	ข้อเสนอแนะ	การประเมินความเป็นอันตราย			
							โอกาส	ความ รุนแรง	ผลคะแนน ความเป็น อันตราย	ระดับ อันตราย

หมายเหตุ ข้อมูลและรายละเอียดการประเมินอันตรายและการศึกษาผลกระทบ สามารถจัดทำเป็นเอกสารแนบได้

สรุปความเห็นของผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน.....

.....

รับรองโดย ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ลงชื่อ.....
(.....)

นายจ้าง

แบบรายงาน

แผนดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนการควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ

วัน เดือน ปี ที่ทำการศึกษาทบทวนแผนการดำเนินงานของสถานประกอบกิจการ.....

ลำดับที่	พื้นที่ปฏิบัติงาน (แผนก/ฝ่าย) / จำนวนลูกจ้าง (คน)	ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงาน	ระดับอันตราย	แผนการดำเนินงานเพื่อลดและควบคุมความเป็นอันตราย (มาตรการ/กิจกรรม หรือขั้นตอนเพื่อลดความเป็นอันตราย และหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานที่ใช้ควบคุม)	ระยะเวลาดำเนินการ (ตั้งแต่.....ถึง.....)	ผู้รับผิดชอบ	ผู้ตรวจติดตาม

หมายเหตุ ข้อมูลและรายละเอียดแผนดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ สามารถจัดทำเป็นเอกสารแนบได้

สรุปความเห็นของผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน.....
.....

รับรองโดย ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ลงชื่อ.....
(.....)

นายจ้าง

รายละเอียดการจัดทำรายงานผลการประเมินอันตราย
การศึกษาผลกระทบ แผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย
และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ

มีรายละเอียดไม่น้อยกว่าที่กำหนด ดังต่อไปนี้

๑. ชื่อและชื่อสกุลนายจ้าง
๒. ชื่อ ที่อยู่ เลขทะเบียนนิติบุคคล ประเภทกิจการ โทรศัพท์ โทรสาร ของสถานประกอบกิจการ
๓. ชื่อ ชื่อสกุล เลขที่ใบอนุญาต ระยะเวลาที่ได้รับใบอนุญาตของผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ได้รับใบอนุญาตจากกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
๔. วิธีการชี้บ่งอันตราย และวิธีการวิเคราะห์โอกาสและความรุนแรงเพื่อประเมินระดับคะแนนอันตราย พร้อมทั้งจัดระดับอันตราย
๕. ผลการประเมินอันตรายและการศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลต่อลูกจ้าง มีรายละเอียดอย่างน้อย ดังนี้ วัน เดือน ปี ที่ดำเนินการประเมินอันตราย ชื่อและชื่อสกุลผู้ทำหน้าที่ในการประเมินอันตราย พื้นที่ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงาน ผลกระทบ มาตรการป้องกันและควบคุม และข้อเสนอแนะ
๖. แผนดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนการควบคุมดูแลลูกจ้าง และสถานประกอบกิจการ มีรายละเอียดอย่างน้อยดังนี้ พื้นที่ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงาน ระดับอันตราย แผนการดำเนินงานเพื่อควบคุมและลดความเป็นอันตราย ผู้รับผิดชอบ และผู้ตรวจติดตาม
๗. ความเห็นของผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

กองความปลอดภัยแรงงาน
กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘